

Vejledning til Excel- skabelon for takstberegning på socialområdet – 'enkel' pladsbaseret takst

Indhold

FORORD	3
BEREGNING AF 'ENKEL' PLADSBASERET TAKST	3
1.1 STAMDATA	3
1.2 LØNOMKOSTNINGER OG ØVRIGE UDGIFTER/OMKOSTNINGER, SOM KAN HENFØRES DIREKTE TIL TILBUD/YDELSE	3
1.2.1 Lønomkostninger som kan henføres direkte til ydelsen	4
1.2.2 Øvrige omkostninger, som kan henføres direkte til ydelsen	4
1.3 OMKOSTNINGER RELATERET TIL UDVIKLING - HERUNDER UDDANNELSE AF PERSONALE, OPKVALIFICERING AF TILBUD M.V.	5
1.4 ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER PÅ TILBUDET/INSTITUTIONEN	5
1.5 ANDEL AF CENTRAL LEDELSE OG ADMINISTRATION - KONTO 5 OG KONTO 6	5
1.6 TILSYN.....	6
1.7 EJENDOMS - OG KAPITALOMKOSTNINGER.....	6
1.8 REGULERING I FORHOLD TIL TIDLIGERE ÅR.....	8
1.9 OMSÆTNING OG RESULTAT	8
1.10 TAKSTBEREGNINGSGRUNDLAG	9
1.11 AFSTEMNING	10

Forord

Denne vejledning er en trinvis guide til en pladsbaseret Excel-skabelon til beregning af takster på det specialiserede socialområde. Skabelonen kan anvendes til at udregne pladstaksten (budgettet) eller efterkalkulation (regnskab) for et tilbud omfattet af Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter Lov om social service og Barnets lov samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner (finansieringsbekendtgørelsen).

Ved anvendelse af modellen sikres det, at alle relevante omkostningselementer kan inddrages. Modellen beregner udelukkende en pladstakst. Hvis der er behov for at beregne takster for et tilbud, hvori der indgår flere ydelser, henvises der til den udvidede Excel-skabelon, som kan håndtere differentierede ydelser og takster.

I flere af afsnittene vises eksempler med fiktive omkostninger. Disse fremgår ikke af regnearket, da man, som driftsherrer, selv skal indtaste data for det tilbud, man skal takstberegne for. Det er i de grønne felter, at man skal indtaste. De lyseblå felter i skabelonen er beregningsfelter, som udfyldes automatisk, når de relevante celler er udfyldt. Disse felter bør derfor ikke redigeres, da man risikerer at slette de formler, der anvendes i de videre beregninger.

Skabelonen kan anvendes af både offentlige og private driftsherrer. I eksemplet tages der dog udgangspunkt i takstberegning for et kommunalt tilbud. (Og er i al væsentlighed det samme for et regionalt tilbud.)

Beregning af 'enkel' pladsbaseret takst

1.1 STAMDATA

Indledningsvis indtastes en række stamoplysninger, hvilket fremgår af eksemplet nedenfor:

Stamdata	
	Driftsherre: Xxx Kommune
	Sted/institution: 'Stjernen'
	Tilbudstype: §108
	Vælg 'Takstberegning' (budget) eller 'Efterkalkulation' (regnskab): Takstberegning
	År: 2026
	Navn/Init.: mtt
	Dato: 5.11.25
	version: 0.1 - eksempel

Af eksemplet fremgår det, at Kommunen er driftsherren for det længerevarende botilbud (§ 108) Stjernen, som der skal beregnes en takst for. Herudover fremgår initialer på den person, der har foretaget beregningen samt datoen for beregningen. Endelig ses det også, at der i feltet Vælg Takstberegning (budget) eller Efterkalkulation (regnskab) er valgt Takstberegning. Ønsker man i stedet at foretage en efterkalkulation i forbindelse med regnskabsaflæggelse vælges Efterkalkulation.

1.2 LØNOMKOSTNINGER OG ØVRIGE UDGIFTER/OMKOSTNINGER, SOM KAN HENFØRES DIREKTE TIL TILBUD/YDELSE

Det næste, takstberegneren skal forholde sig til, er lønomkostninger og øvrige udgifter, der kan henføres direkte til det konkrete tilbud eller den pågældende ydelse.

1.2.1 Lønomkostninger som kan henføres direkte til ydelsen

Øverst indtastes alle lønrelaterede omkostninger (f.eks. løn, pension, tjenestemandspensioner, AER, arbejdsgiverforsikringer m.v.) til personale, der ikke primært varetager administrative eller ledelsesmæssige opgaver. Det vil sige, at løn til fagligt og teknisk personale m.v. placeres her. Løn til personale, der varetager blandede funktioner, placeres entydigt efter deres primære opgave.

Neden for fremgår et eksempel på de direkte lønomkostninger:

Post	Budget	2026
<i>Lønomkostninger og øvrige udgifter/omkostninger, som kan henføres direkte til tilbud/ydelse</i>		
Lønomkostninger		
Løn - Ledelse		600.000
Løn - Udførende personale		5.100.000
Løn - Nattevagt		400.000
Løn - Vikarudgifter		35.000
Pension tjenestemænd		
Feriepenge		
Øvrige omkostninger		
Materialeomkostninger		300.000
Inventar (som ikke er aktiveret)		60.000
Transport		50.000
Forsikringer		40.000
Rengøring m.m.		100.000
Andet... (anfør)		
Andet... (anfør)		
Andet... (anfør)		
I alt		6.685.000

Eksemplet er ikke udtømmende og illustrerer alene de væsentligste typer af lønomkostninger. Af eksemplet fremgår det, at eksempelvis lønomkostninger til det udførende personale på 5,1 mio. kr.

Når takstberegneren skal foretage sine indtastninger af lønomkostninger, som kan henføres direkte til ydelsen, kan følgende eksempler anvendes til at afgrænse de lønomkostninger, der skal indtastes:

- Lønomkostninger til en mellemlider på en større institution, der anvender 40 % af arbejdstiden på ledelse, placeres entydigt i denne kategori.
- Lønomkostninger til en pedel, der – udover sine primære opgaver – fx også varetager kontorarbejde vedrørende institutionens vognpark, placeres i denne kategori.

1.2.2 Øvrige omkostninger, som kan henføres direkte til ydelsen

Denne post er tænkt som en opsamlingspost. Her placeres fx materialeomkostninger til aktiviteter, inventar (som ikke er aktiveret i anlægskartoteket), transport, rengøringsartikler, rejser m.v.

For tilbud og institutioner rettet mod børn og unge placeres ligeledes omkostninger til kost, tøj og lommepenge i denne kategori.

1.3 OMKOSTNINGER RELATERET TIL UDVIKLING - HERUNDER UDDANNELSE AF PERSONALE, OPKVALIFICERING AF TILBUD M.V.

Her indtastes omkostninger til kurser, supervision, konsulenttydelser og efteruddannelse for personale ansat på institutionen. Neden for vises et eksempel på, hvordan omkostningerne kan indtastes:

<i>Omkostninger relateret til Udvikling - herunder uddannelse af personale, opkvalificering af tilbud m.v.</i>	
Uddannelse/kurser	30.000
Udvikling	0
I alt	30.000

Af eksemplet fremgår det, at Stjernen har omkostninger til uddannelse og kurser for i alt 30.000 kr. Når man som takstberegner skal foretage sine indtastninger, kan man med fordel tage udgangspunkt i de løbende omkostninger, der er forbundet med at fastholde og udvikle personalets kompetencer.

1.4 ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER PÅ TILBUDET/INSTITUTIONEN

Her indtastes lønomkostninger til ledelsen på institutionen samt løn til kontorphersonale ansat på institutionen. Det vil sige, at summen af løn under denne post sammen med løn under punkt 1 samlet udgør alle lønomkostninger for den pågældende ydelse. Omkostninger til administrativt personale og IT m.v. på institutionen placeres ligeledes her.

Nedenfor vises et eksempel på indtastning:

<i>Administration på institutionen (ledelse, administration, kontorudgifter, edb m.v.)</i>	
Administration (på institutionen)	
Løn	220.000
Pension tjenestemænd	
Kontorhold	45.000
IT	
I alt	265.000

Af eksemplet fremgår det, at Stjernen har administrative lønomkostninger på i alt 220.000 kr. samt udgifter til kontorhold på 45.000 kr.

1.5 ANDEL AF CENTRAL LEDELSE OG ADMINISTRATION

Det næste takstberegneren skal forholde sig til, er de indirekte omkostninger relateret til central ledelse og administration. For et offentligt tilbud skal denne post dække en andel af løn til fx rådhuspersonale, kontorfaciliteter, kurser m.v. Omkostningerne skal enten direkte udkonteres eller budgetteres konkret med udgangspunkt i nøgletalsfordelinger af budgettet for de pågældende poster. For posten Andel af central ledelse/administration – konto 6 skal kommunen være opmærksom på, at der kan være fastsat en procentsats i regi af rammeaftalerne.

For kommunale tilbud:

- Kto. 5 - tværgående decentral administration (fx fælles ledelse for flere institutioner)
- Kto. 6 - andel af 'rådhusomkostninger'

På næste side fremgår et eksempel på indtastning:

<i>Andel af central ledelse og administration (- 'konto 5 og konto 6' for kommuner)</i>		
	Andel af (de-)central ledelse/adm. ('kto. 5')	145.000
	Andel af central ledelse/admin. ('kto. 6')	383.948
I alt		528.948

Af eksemplet fremgår det, at der på Stjernen er opgjort overhead omkostninger for 528.948 kr. fordelt på 145.000 kr. på konto 5. og omkostninger på konto 6. for i alt 383.948 kr.

Private og herunder selvejende tilbud som har en koncernlignende organisering, kan der også være behov for at forholde sig til omkostninger relateret til central ledelse og administration.

1.6 TILSYN

Det næste felt omhandler tilsyn. Her indtastes lønomkostninger samt en andel af øvrige omkostninger til de konsulenter (faglige og økonomiske), der fører generelt tilsyn med egne institutioner jf. retssikkerhedslovens bestemmelser. Det vil sige, at disse medarbejderes løn m.v. ikke skal placeres under kategorien central ledelse og administration. Vær opmærksom på, at der i takstberegningen kun skal medtages omkostninger forbundet med det generelle tilsyn med egne institutioner – og ikke omkostninger relateret til individuelt tilsyn med borgere. Der skal ikke medtages omkostninger forbundet med tilsyn af private tilbud:

<i>Tilsyn</i>		
	Løn	
	Konsulenter	
	Øvrige omkostninger	15.000
I alt		15.000

Af eksemplet fremgår det, at der på Stjernen er opgjort tilsynsomkostninger for i alt 15.000 kr.

1.7 EJENDOMS - OG KAPITALOMKOSTNINGER

Det næste takstberegneren skal forholde sig til, er ejendoms- og kapitalomkostninger (vedligeholdelse, afskrivninger m.v.).

For kommunale driftsherrer placeres følgende omkostninger under denne post:

- Årlige Ejendomsomkostninger: (=drift, art 1, 2 og 4)
 - Her placeres omkostninger til husleje ved lejeforhold, normalt vedligehold, omkostninger til opvarmning, el, ejendomsskat, vand, renovation m.v..
- Afskrivninger:
 - Her placeres omkostninger til afskrivning af aktiverede bygninger, inventar, busser mv.
- Andre kapitalomkostninger:
 - Forrentning af aktiver
 - Forrentning af over-/underskud
 - Forrentning af likviditetstræk

Neden for fremgår et eksempel på indtastning:

<i>Ejendoms - og kapitalomkostninger (vedligeholdelse, afskrivning m.v)</i>		
Årlige ejendomsudgifter		
Husleje (hvis lejede lokaler)		
Vedligeholdelse indvendig		15.000
Vedligeholdelse udvendig		25.000
Varme, El, vand, renovation m.m.		150.000
Forsikringer		
Ejendomsskat (private)		
Afskrivninger/leasingydelser		
Afskrivninger - bygninger		193.333
Afskrivninger - teknik (busser, biler m.m.)		75.000
Afskrivninger - inventar (incl. IT)		
Andre kapitalomkostninger		
Forrentning af aktiver		107.617
Forrentning af over-/underskud		3.000
Forrentning af likviditetstræk		5.000
I alt		573.950

Af eksemplet fremgår det, at Stjernen har årlige ejendomsudgifter på ialt 190.000 kr. bestående af indvendige vedligeholdelsesomkostninger på 15.000 kr., udvendige vedligeholdelsesomkostninger på 25.000 kr. samt omkostninger til varme, el, vand, renovation m.v. på i alt 150.000 kr.

I forhold til afskrivning og leasingydelser skal kommunen være opmærksom på følgende:

- Afskrivninger for 'ejede' aktiver er en indirekte omkostning.
- Finansielt leasede aktiver er aktiveret/indregnet i anlægskartotek og derfor også 'afskrevet'.
- Operationelt leasede aktiver er 'lejede' og tages derfor med via direkte omkostninger

I forhold til andre kapitalomkostninger skal man være opmærksom på følgende:

- Metode til forrentning af langsigtede materielle kapitalaktiver ("produktionsapparatet"):
 - Restværdi af materielle anlægsaktiver i anlægskartoteket (Bygninger/grunde, biler, inventar/IT, osv) X en årlig forrentningssats - der i BRS kap. 9 anbefales at basere sig på den effektive gennemsnitlige 10-årige statsobligation som opgjort af Danmarks Nationalbank
- Forrentning af likviditetstræk:
 - Der går cirka to måneder fra en bestiller modtager en ydelse til fakturaens forfaldsdato. Udlægget for omkostninger i denne periode kan forrentes med samme rentesats som den øvrige kortsigtede forrentning. Fremgangsmåden kan variere afhængigt af de konkrete aftaler i kommunerne, regionen eller virksomhederne.

1.8 REGULERING I FORHOLD TIL TIDLIGERE ÅR

Afsnittet er kun relevant for offentlige driftsherrer. Er der over- eller underskud fra tidligere år ('ÅR-2'), som skal indregnes i taksten, foretages indtastningen i dette felt (OBS på at der også er mulighed for at pulje over-underskud).

Omkostninger i alt før tidl. års result.indr.		8.097.897
<i>Regul. ift. tidl. års result. (kun budget/takstbrg.! Og kun off. tilbud!)</i>		
Over- og underskud tidligere år ('år-2')		25.000
<i>(Pos="omkost."=gl.undsk.; Neg="indtægt"=gl.ovsk.)</i>		
Omkostninger i alt		8.122.897

Af eksemplet fremgår det, at der er indregnes et underskud på 25.000 kr., og at de samlede budgetterede omkostninger for Stjernen er på 8.122.897 kr.

1.9 OMSÆTNING OG RESULTAT

Det næste afsnit omhandler først omsætningen, som vedrører salg af pladser og ydelser samt indtægter fra fremstilling af ydelser og produkter:

Omkostninger i alt		8.122.897
<i>OMSÆTNING ('Indtægter' - angives med minus)</i>		
Salg af pladser		-8.062.898
Indtægter ved fremstilling af ydelser/produkter		-60.000
Evt. andre indtægter		
Omsætning i alt		-8.122.898
Resultat (Pos.=underskud, neg. = overskud)		
Resultat i procent (Pos.=underskud, neg. = overskud)		0,00%
<i>Notér evt. beløb til indregning 'År+2' (NB: kun off.tilb.):</i>		

Af eksemplet fremgår det, at Stjernen har indtægter fra salg af pladser for i alt 8.062.898 kr. samt indtægter fra salg af produkter for i alt 60.000 kr. svarende til en samlet omsætning (indtægter) på 8.122.898 kr.

Ved efterkalkulation skal man, som kommunal driftsherrer, være opmærksom på, at salget af pladser skal opgøres inklusive "salg" til egen kommune – dvs. samlet aktivitet multipliceret med faktisk taksten.

I forhold til indtægter fra salg af ydelser/produkter skal borgerbetaling som udgangspunkt ikke medtages, da betalingen ikke opkræves af institutioner/tilbuddet men af betalingskommunene.

Nederst fremgår det, at resultatet for Stjernen er 0. Som kommunal driftsherrer skal resultat som udgangspunkt give nul og man kan derfor tilpasse i feltet Salg af pladser indtil resultatet er 0.

Feltet Til indregning 'År+2' (NB: kun offentlige tilbud) benyttes i forbindelse med efterkalkulation, hvor man som kommunal driftsherrer kan estimere det beløbs som skal indregnes i taksten to år senere. I eksemplet er der ikke foretaget indtastning, da eksemplet omhandler en takstberegning og ikke en efterkalkulation.

1.10 TAKSTBEREGNINGSGRUNDLAG

Det næste afsnit omhandler selve takstberegningsgrundlaget herunder blandt andet antal pladser, hvilket fremgår af figuren nedenfor:

Takstberegningsgrundlag		8.062.897
	Antal pladser	12,00
	Belægningsprocent - indtastes som decimalbrøk, fx 0,95	0,95
	Effektive pladser	11,40
	Dage/døgn i året	365
	Dags/døgnenheder pr. år	4.161
Takst pr. plads/enhed pr år		707.272
Takst pr. dag/døgn		1.937,73

Af figuren fremgår det, at takstberegningsgrundlaget på 8.062.897 kr. (svarende til tilbuddets samlede omkostninger på 8.122.897 kr med fradrag af indtægter fra fremstilling af ydelser/produkter på 60.000 kr.)

Det fremgår endvidere, at Stjernen har 12 pladser (brutto) og en belægningsprocent på 95 %. Kommunen skal være opmærksom på, at belægningsprocenten typisk fastsættes i regi af rammesekretariaterne. Med en belægningsprocent på 95 % kan antallet af effektive pladser beregnes til 11,4. Dette omregnes herefter til antal døgn pr. år ($11,4 \times 365$ dage) svarende til 4.161 døgn. Omregningen sikrer, at Excel-skabelonen kan anvendes til både salg af pladser pr. år og døgn.

I næste trin beregnes taksten automatisk. I tilfældet med Stjernen ses det, at taksten pr. plads pr. år udgør 707.272 kr. og til 1.938 kr. pr. døgn. (Det er denne takst – pr. døgn - der skal indberettes på Tilbudsportalen!)

1.11 AFSTEMNING

Nederst i Excel-skabelonen præsenteres en række subtotaler og afstemningspunkter, hvor omkostningerne er opstillet på en overskuelig måde og med blik for den budgetpraksis, der typisk anvendes ved tilbud hos en kommunal driftsherre.

		2026
<u>Subtotaler/afstemningspunkter</u>		<u>Budget</u>
1	Direkte omkostninger - løn/udvikl/lokaladmin	6.980.000
2	Direkte omkostninger - årl. ejendomsudg.	<u>190.000</u>
3	Direkte omkostninger i alt (DO1)	7.170.000
4	Tilsyn	<u>15.000</u>
5	Direkte omkostninger i alt (DO2)	7.185.000
6	Indir. omk. - andel af decentral ledelse (OH kto 5)	145.000
7	Indir. omk. - andel af central ledelse (OH kto 6)	383.948
8	Indir. omk. - afskrivning/flerår.ejdomk.	268.333
9	Indir. omk. - forrentning	<u>115.617</u>
10	Saml. omkost (1)	8.097.897
11	Regul.O/U tidl. år	<u>25.000</u>
12	Saml. omkost (2)	8.122.897
13	Øvr. indtægter	<u>-60.000</u>
14	Nettoomkostninger, takstbrg.grundlag	8.062.897
15	Salg af pladser/ydelser	<u>-8.062.898</u>
16	Resultat (+=Undersk.; -=Oversk.)	0
17	pct (+=Undersk.; -=Oversk.)	0,00%
18	Direkte nettoomk. på inst. (6-13)	7.125.000
19	Nettoomk. excl OH kto 6 (14-7)	7.678.950

Af figuren fremgår en samlet oversigt over de forskellige omkostningsposter. Eksempelvis ses det, at Stjernen har indirekte omkostninger til andel af central ledelse på konto 5. og 6. (overhead) på 528.948 kr. Det fremgår også, at de direkte omkostninger udgør 7.185.000 kr., og at der ikke er indregnet hverken over- eller underskud.

